

ANALYSE

Sancties tegen Rusland blijken toch wat complexer dan het kabinet dacht

Het kabinet wilde meelevende daadkracht uitstralen, na de toespraak van de Oekraïense president in de Tweede Kamer. Maar het werd pijnlijk duidelijk dat de uitvoering van de sancties tegen Rusland nauwelijks van de grond komt. Nu komt er een sanctie-coördinator. Die moet ministeries 'gaan aanspreken en aanjagen'.

Raoul du Pré en **Pepijn de Lange** 1 april 2022, 17:38

Premier Rutte en minister Hoekstra donderdag na afloop van Zelenski's toespraak met de Oekraïense ambassadeur Maksym Kononenko (op de rug gezien) en met de Nederlandse ambassadeur in Oekraïne, Jennes de Mol. Beeld Freek van den Bergh / de Volkskrant

Helemaal zonder ongemak was-ie niet, de staande ovatie voor Volodimir Zelenski in de Tweede Kamer. Die kwam donderdag vlak

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

nadat hij had gevraagd of het belegerde Oekraïne snel EU-lid mag worden, in een parlement dat daar in meerderheid zeer tegen is.

Maar echt ongemakkelijk werd het pas toen minister Hoekstra van Buitenlandse Zaken zich meteen daarna kwam verantwoorden voor het Nederlandse sanctiebeleid, kennelijk in de veronderstelling dat de Tweede Kamer onder de indruk zou zijn van de vele vergaderingen die er op en tussen de departementen intussen al over zijn gevoerd. En van de werkgroepen die nu in het leven worden geroepen om het allemaal daadwerkelijk uit te voeren.

Voor de volledigheid somde hij de ministeries op. 'Eén iemand is verantwoordelijk voor Algemene Zaken, Financiën is dus bezig met de financiële tegoeden, Binnenlandse Zaken met het vastgoed, Justitie met de notarissen en de advocaten, Infrastructuur met de havens en de jachten. Ook het OM en de FIOD zijn actief. Mijn indruk is dat er op de diverse departementen echt heel hard wordt gewerkt.'

Niet de tijd om te polderen

Aan die indruk wilde de Kamer niets afdoen, maar een andere indruk bleek sterker: dat Nederland na vijf weken oorlog weliswaar wat financiële tegoeden van Russische oligarchen heeft bevroren, maar dat het allesbehalve opschiet met het onroerend goed, de bedrijven, de schepen en de kunst. PvdA-leider Ploumen stelde de kernvragen. 'Eén, zou iemand in het kabinet niet gewoon de leiding moeten nemen en moeten zeggen: we gaan dit nu doen? En twee, is de minister het met me eens dat dit al veel te lang duurt en dat dit niet de tijd is voor polderen tussen ministeries?'

Toen het onafhankelijke Kamerlid Omtzigt haar bijviel ('Wat heeft de Nederlandse regering nou gedaan en in beslag genomen?') en Hoekstra het antwoord schuldig moest blijven, was de toon gezet. Nederland leeft wel mee met Oekraïne, maar op een van de weinige punten waar dat gevoel in daden kan worden omgezet, is het nog even wachten op de werkgroepen. Hoekstra: 'Soms zijn er natuurlijk

Het kabinet herpakte zich later op de dag. Liefst acht ministers somden per brief op wat ze tot nu toe hebben gedaan en waarom het vaak ingewikkelder is dan ze hadden gedacht. Nederland is overvallen door de snelheid van de Europese besluitvorming en ‘de ongekeerde reikwijdte van de sancties’. Privacywetten en fiscale geheimhouding staan in de weg. Plus het feit dat de doorsnee oligarch z'n jacht niet op eigen naam bij Nederlandse werven bestelt maar via moeilijk te traceren omwegen.

Om diezelfde reden heeft het Kadaster slecht zicht op Russische belangen in Nederlands vastgoed. De Kamer van Koophandel kan helpen, maar bleek niet zomaar gegevens uit te mogen wisselen. Een nieuwe ministeriële regeling gaat dat nu alsnog mogelijk maken. Ook de geheimhoudingsplicht van de Belastingdienst is inmiddels deels opgeheven, hoewel daar eigenlijk geen goede juridische grondslag voor is.

Acht jaar sancties

Precies daar wringt de schoen, bevestigt advocaat Heleen over de Linden, die momenteel de laatste hand legt aan haar proefschrift over de sancties van de afgelopen jaren tegen Rusland. ‘De uitvoering en handhaving hapert aan alle kanten. Wat nu gebeurt, kan juridisch eigenlijk helemaal niet. Normaliter hebben we allemaal een ongestoord genot van eigendom. Nu hebben politici in Brussel gewoon afgekondigd dat tegoeden en woningen van de Russische oligarchen bevroren worden. Dat zij ‘de territoriale integriteit, soevereiniteit en onafhankelijkheid van Oekraïne ondermijnen of bedreigen’ vind ik geen juridisch criterium om iemands bezit te bevriezen. Het is onbepaald, subjectief en gaat uit van veronderstellingen, in plaats van feiten.’

Dat neemt niet weg dat het kabinet meer kan doen, maar dan moet het de sanctieverordeningen snel omzetten in wetgeving. ‘We kunnen altijd zeggen: er is een nieuwe situatie en daar hebben we een wet voor nodig. Met corona is dat ook gebeurd. In Frankrijk is dat al beter

In de Kamer overheerst intussen de verwondering over een kabinet dat nu pas uitzoekt hoe het effectief kan handelen, acht jaar nadat de inname van de Krim al een behoorlijke sanctie-oorlog ontketende. Vrijdagmiddag na de ministerraad versterkte Hoekstra die verwondering, toen hij de komst aankondigde van een speciale coördinator. Die gaat het uitvoeren van de sancties regelen, wordt een spel tussen de verschillende ministeries en moet gaan 'aanspreken en aanjagen'. Zijn of haar naam wordt maandag bekend: 'Iemand met gewicht.'

Het zal onvoldoende zijn om de Kamer gerust te stellen. Die telt vanaf nu de dagen af tot het moment dat het kabinet concrete resultaten kan melden, intussen vrezend dat het misschien al te laat is. In Omtzigt's woorden: 'Dit is een wedstrijd. Als je in een wedstrijd zit en je geeft je tegenstander 36 dagen de tijd om zich te organiseren dan is de vogel gevlogen.'

Lees ook

Kabinet: tot nu toe voor 516 miljoen euro aan Russisch bezit bevroren, meeste sancties nog in voorbereiding

Waarom lukt het Italië wel om bezittingen van Russische oligarchen te bevroren?

Groot blijft de afstand tussen het politieke toneel in Den Haag en het slagveld in Zelenski's Kyiv

**MEER OVER POLITIEK KAMER NEDERLAND OEKRAÏNE RUSLAND TWEDE KAMER ALGEMENE ZAKEN
BELASTINGDIENST RAOUL DU PRÉ PEPIJN DE LANGE**

Nieuws & Achtergrond

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

INTERVIEW

Minister Kuipers: ‘Dit virus doet het hele winterseizoen mee. Zeven maanden lang ben je de klos’

NIEUWS

MEER >

Wederom champagneflessen met mdma opgedoken, ditmaal in België

Live: ‘Zeker 80.000 Russische soldaten gesneuveld’ • Philharmonisch orkest verdedigt concerten met Russische musici

Pinksterweekend vol logistieke problemen: treinen en vluchten geschrapt door personeelstekorten

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

Poetin heeft Europa in de tang met zijn gaswapen. Maar hoelang nog?

Beweeglijk Oranje overrompelt roestig België

Weer oud-adviseur Trump vervolgd in onderzoek naar bestorming Capitool

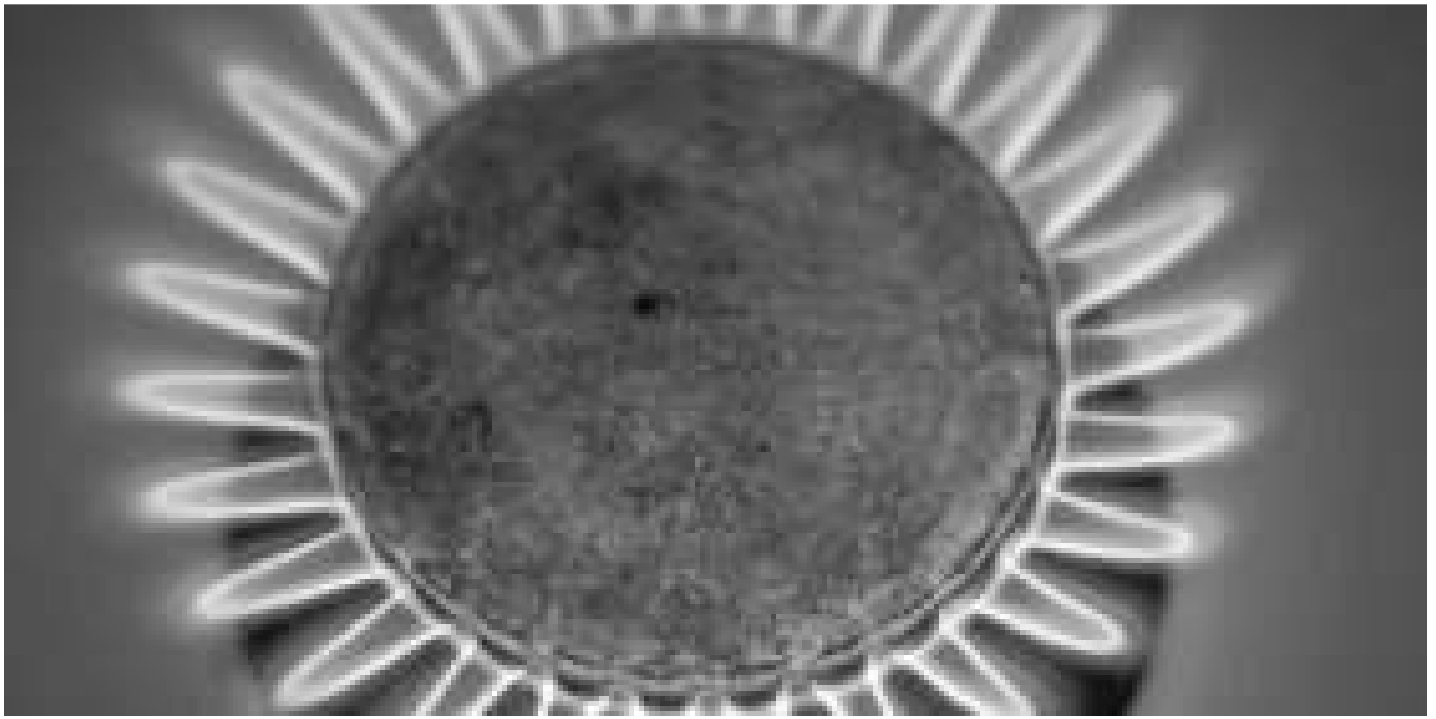
Vader slachtoffer schietpartij Texas onderneemt actie tegen wapenfabrikant

Van Gaal ondanks dikke zege op België niet helemaal tevreden

Hoe verloopt de strijd in Oekraïne? Een actueel overzicht met kaarten van het oorlogsgebied

CIJFERS BIJ HET NIEUWS

Dit kunt u doen om het dichtdraaien van de Russische gaskraan op te vangen

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

Ukraine maakt zich op voor een hete zomer op het slagveld, in de hoop dat de versterkingen op tijd komen

BEST GELEZEN

[MEER >](#)

- 1 Zie dit ook maar als therapie, kreeg Yvonne te horen van de behandelaar die over haar grenzen ging
- 2 Lijst met 'zinloze handelingen': dit gaat uw huisarts niet meer doen
- 3 Minister Kuipers: 'Dit virus doet het hele winterseizoen mee. Zeven maanden lang ben je de klos'

MEER NIEUWS & ACHTERGROND

Wilt u belangrijke informatie delen met de Volkskrant?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

Contact met de redactie

Contact met de klantenservice

Privacystatement

Abonnementsvoorwaarden

Gebruiksvoorwaarden

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

[Cookie-instellingen](#)

[Auteursrecht](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Mijn account](#)

[Vakantieservice](#)

[Adverteren](#)

[Losse verkoop](#)

Meer de Volkskrant

[Abonneren](#)

[Nieuwsbrieven](#)

[Digitale krant](#)

[Webwinkel](#)

[Puzzels](#)

[RSS-feeds](#)

[Facebook](#)

[Twitter](#)

[Android apps](#)

[iOS apps](#)

Navigeer

[Columnisten](#)

[Recensies](#)

[De Volkskeuken](#)

[Archief](#)

Live

Editie

Best gelezen

Zoeken

Service

